

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2020

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

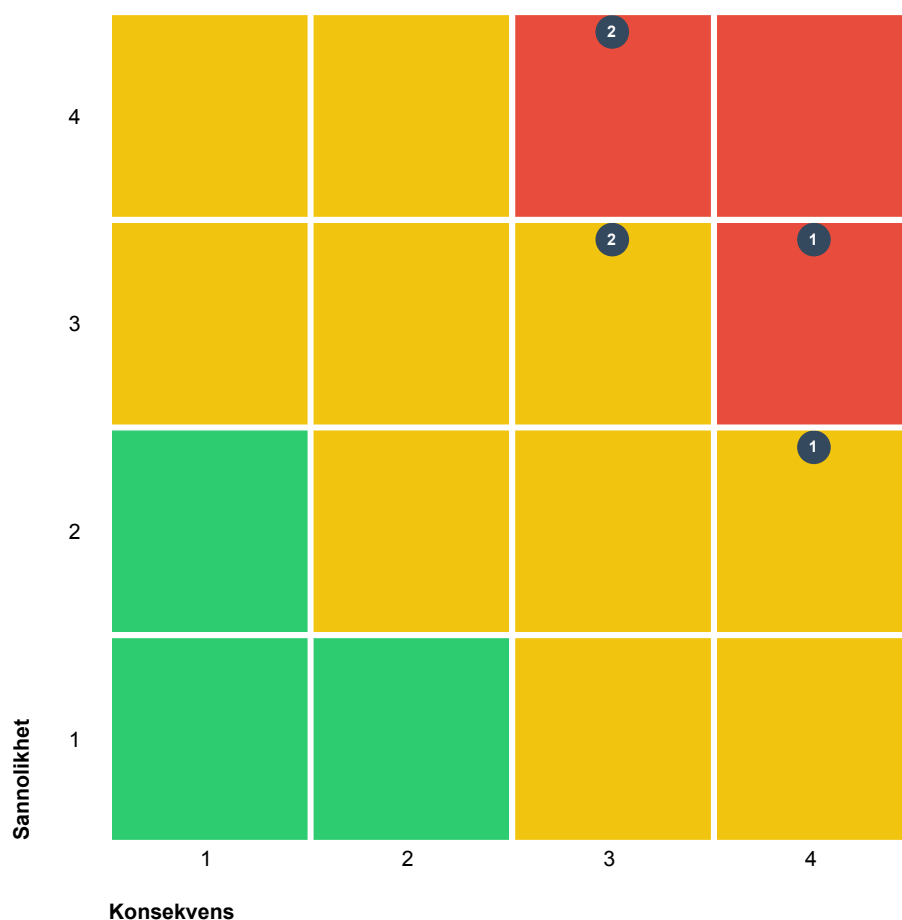
Förvaltningens riskarbete.....	3
Risker.....	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter.....	7
Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid.....	7
Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda	7
Leverantörstrohet	8
Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR	9
Nämndens kontrollaktiviteter	11
Kontroll av rutin vid övertalighet	11
Diskrepans mellan krav, mål och de resurser som tillskjuts.....	11
Framtid och utveckling.....	12

Förvaltningens riskarbete

Intern kontroll inom Utbildningsförvaltningen samordnas av en utvecklingsledare. En särskild arbetsgrupp bildas, genom beslut av Utbildningskansliets ledningsgrupp, utifrån årets kontrollaktiviteter och arbetsgruppen är aktiv under den tid som granskningen genomförs och sammanställs.

Utbildningsförvaltningens kontrollaktiviteter tas fram i en riskbedömningsprocess i tre steg under hösten. Riskbedömningsgruppen består av representanter från samtliga enheter inom förvaltningen. Vid första mötet inventeras processer och delprocesser utifrån den kommungemensamma mallen för att ringa in möjliga risker. Inför detta första möte får samtliga representanter dessutom i uppdrag att göra riskbedömningar ute i sina egna verksamheter. Vid möte två definieras sedan riskerna och de sorteras efter relevans. En avvägning görs också om risken är möjlig att hantera inom en intern kontroll. Vid möte tre väljs ett par risker ut, med fokus på de som uppvisar högst riskvärden, och gruppen formulerar därefter kontrollaktiviteter med frågor. Presidiet informeras om hur processen är upplagd och det sker en avstämning av kontrollaktiviteterna innan ärendet går upp i nämnden i december.

Risker

3 Hög 3 Medel Totalt: 6

Hög
Medel
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
Att löner och ersättningar till medarbetare och förtroendevalda är felaktiga och inte utbetalas i rätt tid	3. Möjlig	4.Allvarlig	12	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att det blir fel i utbetalningar i löner, arvoden och ersättningar samt att de inte alltid är i tid.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen kan vara allvarlig för den enskilde</p>	Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
				som drabbas och även för Lunds kommuns varumärke som en attraktiv arbetsgivare.	
Att det finns brister i arbetet med övertalighet	3. Möjlig	3.Kännbar	9	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara ganska sannolikt att rutinen kring övertalighet inte är tillräckligt känd och/eller att den inte heller används i tillräckligt stor omfattning.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms bli kännbar ekonomiskt dels för att verksamheterna får lönekostnader under längre tid än vad som hade behövts och dels att eventuella felaktiga uppsägningar kan leda till skadestånd.</p>	Kontroll av rutin vid övertalighet
Att medarbetare och förtroendevalda blir utsatta för hot och våld	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	8	<p>Sannolikhet: Sannolikheten bedöms vara mindre sannolik totalt sett, även om det kan vara högre risk i vissa typer av verksamheter.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara allvarlig för den enskilde som drabbas.</p>	Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
Att brister finns i leverantörstroheten och att de inköp som görs inom organisationen inte sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal	4. Sannolik	3.Kännbar	12	<p>Sannolikhet: Det är sannolikt att de inom kommunens verksamheter förekommer inköp som gör avsteg från avtal, främst på grund av bristande kännedom och kunskap.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara kännbar. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Dessutom finns då hög risk att krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner inte efterlevs.</p>	Leverantörstrohet
Att det finns en diskrepans mellan krav, mål och de resurser som tillskjuts	4. Sannolik	3.Kännbar	12	<p>Sannolikhet: Risken är mycket sannolik med tanke på det ekonomiska läget i kommunen och aviserade nedskärningar.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen riskerar att bli kännbar i form av exempelvis sämre kunskapsresultat, färre elever som tar examen, oönskade personalförändringar, ett försämrat rykte för Lund som utbildningsstad och en budget som inte är i balans.</p>	Diskrepans mellan krav, mål och de resurser som tillskjuts
Att kompetensen brister kring vad som gäller för verksamheten utifrån	3. Möjlig	3.Kännbar	9	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att personuppgifter hanteras felaktigt utifrån att rätt</p>	Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
GDPR och att personuppgifter därför hanteras felaktigt				<p>kompetens saknas. Risken är att det missas att nyanställda får information vid introduktion och att de inte anmäls till utbildning.</p> <p>Konsekvens: Konsekvens bedöms vara kännbar om felaktigheter görs i hanteringen av personuppgifter, både för den drabbade och för kommunens trovärdighet.</p>	

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet:

Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det finns en påtaglig risk att utbetalningsunderlaget inte stämmer och även att hanteringen i HR-portalen är felaktig så att utbetalningar till medarbetare och förtroendevalda blir felaktiga och/eller försenade. Felaktigheter kan medföra ett stort extraarbete med rättningar samt inverka menligt på upplevelsen av Lund som en attraktiv arbetsgivare.

Frågeställningar

1. Har ansvariga (medarbetare och chefer) på förvaltningen som arbetar i HR-portalen genomgått utbildning och har den kompetens som krävs för att hantera löner och arvoden?
2. Är allt underlag avseende årets första kvartal för förtroendevaldas konferenser, resor, förlorad arbetsförtjänst och parkeringsavgifter kontrollerat?
3. Betalas rätt arvode ut till förtroendevalda för sammanträde samt för eventuell förlorad arbetsförtjänst?
4. Är allt underlag för medarbetarnas ersättning, såsom friskvårdsbidrag, reseersättning och liknande kontrollerat?
5. Betalas rätt löner och ersättning ut till medarbetarna?

Frågorna besvaras genom att granska 2020 års första kvartal utifrån följande aspekter: Stickprov av inlämnat underlag, inventering av att ansvariga medarbetare och chefer har genomgått utbildningar i HR-portalen, stickprov av att utbetalningar stämmer, lista från kommunkontoret gällande antal rättningar och extrautbetalningar efter ordinarie lönekörning och vad de beror på. Lista från kommunkontoret över hur stora löneskulderna är.

Metod

Stickprov
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda

Beskrivning av kontrollaktivitet

Hot och trakasserier mot tjänstepersoner och förtroendevalda kan förutom att ha en högst menlig inverkan på den drabbade även påverka beslut och verksamhet negativt.

Frågeställningar

1. Finns tydliga skriftliga rutiner inom förvaltningen/nämnden för hantering av hot och våld?
2. Är rutinerna lätt tillgängliga och känner personalen och de förtroendevalda till dem?
3. Informeras det om hot och våld vid introduktion av nyanställda och nyinvalda förtroendevalda?
4. Anmäls incidenter med hot och våld rörande medarbetare i kommunens arbetsskadesystem LISA och hanteras?
5. Finns rutiner för hantering av incidenter med hot och våld mot förtroendevalda?

Frågorna besvaras med hjälp av kommungemensam enkät (tas fram av kommunkontoret) till medarbetare och förtroendevalda med frågor om kännedom om rutiner kring hot och våld och för medarbetarnas del även kännedom om anmälan i kommunens skaderapporteringssystem LISA. Dessutom ska inventering göras av rutiner för hot och våld samt att de incidenter man känner till avseende medarbetare har anmälts och hanterats i LISA.

Metod

Enkät
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Leverantörstrohet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det är centralt att de inköp som görs inom organisationen sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Leverantörstrohet innebär att inköp görs från avtalsleverantörer.

Utmaningen ligger i att handla rätt på avtalen utifrån det upphandlade sortimentet och inte enbart fokusera leverantörstrohet. Annars är risken att det inte blir rätt kostnader och även rätt produkt utifrån ställda krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner.

Utifrån det kommunövergripande projektet Effektiv inköpsorganisation, som påbörjades under 2016 och där förvaltningarnas inköp och inköpsprocesser inventerades, har fem varuslag valts ut för mer genomgående granskning: Städ, Kemtekniska produkter, Möbler, Livsmedel samt Arbetskläder och arbetsskor.

Frågeställningar

1. Finns kännedom om de kommunövergripande ramavtalen hos personal som gör inköp?
2. Följs ramavtal vid inköp utifrån leverantörstrohet (översta nivån, inte vad som köps utan varifrån det köps)? Vad beror eventuella avsteg på?
3. Följs ramavtal vid inköp utifrån avtalstrohet, det vill säga inhandlas även rätt

sortiment utifrån ramavtalen?

4. Finns kännedom om verksamhetens förvaltningsspecifika avtal hos personal som gör inköp och är avtalen lätt tillgängliga?
5. Förekommer kontanta utlägg inom organisation och hur stor summa uppgår den i så fall till inom organisationen?
6. Hur arbetar förvaltningen med att minska andelen kontanta utlägg om sådana finns?

Frågorna besvaras genom intervjuer med personal om kännedom om ramavtal och förvaltningsspecifika avtal inventering, stickprov av att avtalen följs samt kartläggning av kontanta utlägg.

Fråga 2 besvaras genom att göra stickprov på en inköpskategori och antalet leverantörer inköp gjorts från och om det matchar ramavtalen.

Fråga 3 besvaras genom att välja ut en leverantör och matcha förvaltningens totala inköp från den leverantören under det första halvåret 2020 gentemot upphandlat/avtalat sortiment för varuslagen som nämns ovan.

Metod

Kartläggning
Stickprov
Intervju
Inventering

Kontrollaktivitet:

Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Beskrivning av kontrollaktivitet

Säkerställer inte personuppgiftsansvariga (nämnder och bolagsstyrelser) kompetensen kring hanteringen av personuppgifter inom sitt ansvarsområde enligt den nya dataskyddsförordningen (GDPR) är risken att personuppgifter hanteras felaktigt. Detta kan ha stor inverkan för den drabbade och på verksamhetens trovärdighet. Dessutom kan stora vitesbelopp utdömas som har stor negativ ekonomisk inverkan samtidigt som hela kommunens anseende skadas.

Frågeställningar

1. Har samtliga medarbetare och förtroendevalda gått utbildning i GDPR (JP Infonet/Draftit eller LUVIT)?
2. Hur säkerställs att nyanställda får information om vad som gäller enligt GDPR för verksamheten ifråga? Är det en del av introduktionen av nyanställda?
3. Ges fortlöpande utbildningar till ny personal/nya förtroendevalda?
4. Finns uppdaterad förteckning över ansvariga för att hantera begäran om personuppgifter i kommunens e-tjänst Abou?
5. Har utsedda att hantera begäran om personuppgifter i Abou genomgått utbildning i e-tjänsten?

Frågorna besvaras genom inventering rutiner introduktion nyanställda, genomgång listor över personal som gått utbildning eller är anmälda och ska genomgå utbildning i

GDPR, genomgång listor över personal ansvariga för att hantera begäran i Abou, genomgång att ansvariga för att arbeta i Abou har genomgått utbildning, enkät till chefer (framtagen av kommunkontoret) kring hur de säkerställer personalens kunskap

Metod

Kartläggning

Enkät

Inventering

Nämndens kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet:

Kontroll av rutin vid övertalighet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det finns ekonomiska risker om rutinen kring övertalighet inte följs dels för att verksamheterna då har lönekostnader under längre tid än vad som hade behövts och dels att eventuella felaktiga uppsägningar kan leda till skadestånd. Det är därför viktigt att rutinen är känd, ändamålsenlig samt lättillgänglig för ansvariga chefer på Utbildningsförvaltningen.

Frågeställningar

1. Är rutinen känd ute i verksamheterna?
2. Följs rutinen ute i verksamheterna?
3. Är rutinen ändamålsenlig eller behöver den revideras?

Metod

Intervju
Enkät
Inventering

Kontrollaktivitet:

Diskrepans mellan krav, mål och de resurser som tillskjuts

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det ställs stora krav på våra verksamheter, både från statligt och kommunalt håll, vad gäller hög måluppfyllelse, kvalitet och en ekonomi i balans. Det finns dock en oro över hur verksamheterna ska kunna nå sina ekonomiska mål, med bibehållen kvalitet, när tilldelade resurser stramas åt allt mer. Sannolikheten för att ovanstående risk uppstår är stor och konsekvenserna för verksamheterna riskerar att bli allvarliga. Under kalenderåret 2019 har några av våra verksamheter visat på goda ekonomiska resultat, med bibehållen kvalitet, trots minskade resurser. Tanken med kontrollmålet är att titta på vad dessa verksamheter har gjort för att nå ett positivt ekonomiskt resultat och att sprida dessa goda exempel vidare till övriga i förvaltningen.

Frågeställningar

1. Vilka verksamheter uppvisade ett positivt ekonomiskt resultat för kalenderåret 2019?
2. Vad har ovanstående verksamheter gjort för att nå en ekonomi i balans?

Metod

Kartläggning
Intervju
Utdata från system

Framtid och utveckling

Arbetet med intern kontroll kommer fortsätta enligt den rutin som påbörjats genom att Utbildningskansliet sätter ihop en arbetsgrupp, utifrån beslutade kontrollaktiviteter, som sedan ansvarar för att skriva granskningsrapporten. Arbetet under året samordnas av en utvecklingsledare.

När det gäller riskbedömningsgruppen, som består av representanter från samtliga verksamheter, och dess arbete infördes det under 2019 ett moment i processen där representanterna ska ha diskuterat potentiella risker i sina egna verksamheter innan gruppens första möte. Detta kommer vi att fortsätta med även under 2020 för att skapa en större delaktighet bland skolledningar och övrig personal.

Informationen till Utbildningsnämnden, om hur arbetet med intern kontroll fortlöper, kommer också att utvecklas genom att ett informationsärende läggs till i nämndens årshjul. Förhoppningen är att nämnden på så vis ska kunna följa arbetet på ett bättre sätt och även få den kunskapen som behövs för att på bästa sätt kunna ta sitt ansvar över den interna kontrollen.